

**Ֆինանսական հաշվետվություններ
Անկախ աուդիտորի եզրակացություն**

**«Հայաստանի մանուկներ» բարեգործական
հիմնադրամ**

31 դեկտեմբերի 2019թ.

Բովանդակություն

Անկախ աուդիտորի եզրակացություն	3
Հոգաբարձուների խորհրդի կազմը 2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	6
Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվություն	7
Գործունեության մասին հաշվետվություն	8
Զուտ ակտիվներում փոփոխությունների մասին հաշվետվություն	9
Դրամական միջոցների հոսքերի մասին հաշվետվություն	10
Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ	11

Անկախ աուդիտորի եզրակացություն

Գրանթ Թորնթոն ՓԲԸ

ՀՀ, ք. Երևան 0012
Վաղարշյան 8/1

Հ. + 374 10 260 964
Ֆ. + 374 10 260 961

Grant Thornton CJSC

8/1 Vagharshyan Str.
0012 Yerevan, Armenia

T + 374 10 260 964
F + 374 10 260 961

«Հայաստանի մանուկներ»

բարեգործական հիմնադրամի հոգաբարձուների խորհրդին

Կարծիք

Մենք աուդիտի ենք ենթարկել «Հայաստանի մանուկներ» բարեգործական հիմնադրամի (Հիմնադրամ) ֆինանսական հաշվետվությունները, որոնք ներառում են 2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունը, ինչպես նաև այդ ամսաթվին ավարտված տարվա գործունեության մասին հաշվետվությունը, զուտ ակտիվներում փոփոխությունների մասին հաշվետվությունը և դրամական միջոցների հոսքերի մասին հաշվետվությունը, ինչպես նաև ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրությունները, ներառյալ հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության նշանակալի մասերի վերաբերյալ համառոտագիրը:

Մեր կարծիքով՝ կից ֆինանսական հաշվետվությունները տալիս են Հիմնադրամի՝ 2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ֆինանսական վիճակի և նույն ամսաթվին ավարտված տարվա ֆինանսական արդյունքների ու դրամական հոսքերի ճշմարիտ և իրական պատկերը՝ համաձայն Ֆինանսական հաշվետվությունների միջազգային ստանդարտների (ՖՀՄՍ-ներ):

Կարծիքի հիմքեր

Մենք աուդիտն անցկացրել ենք աուդիտի միջազգային ստանդարտներին (ԱՄՍ-ներ) համապատասխան: Այդ ստանդարտներից բխող մեր պատասխանատվությունը լրացուցիչ նկարագրված է մեր եզրակացության՝ «Աուդիտորի պատասխանատվությունը ֆինանսական հաշվետվությունների աուդիտի համար» բաժնում: Մենք անկախ ենք Հիմնադրամից՝ համաձայն Հաշվապահների էթիկայի միջազգային ստանդարտների խորհրդի կողմից հրապարակված «Պրոֆեսիոնալ հաշվապահի էթիկայի կանոնագրքի» (ՀԷՄՍԽ կանոնագիրք) և էթիկայի համապատասխան պահանջների, որոնք կիրառելի են ֆինանսական հաշվետվությունների մեր աուդիտի նկատմամբ Հայաստանի Հանրապետությունում, և կատարել ենք էթիկայի գծով մեր այլ պարտականությունները՝ էթիկայի նշված պահանջների համաձայն: Մենք համոզված ենք, որ մեր կողմից ձեռք բերված աուդիտորական ապացույցները բավարար և համապատասխան հիմք են հանդիսանում մեր կարծիքն արտահայտելու համար:

Հանգամանքի շեշտադրում

Մենք ուշադրություն ենք հրավիրում ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություն 15-ի վրա, որտեղ ներկայացված է նոր տիպի COVID-19 հիվանդության տարածման ազդեցությունը: Սույն ֆինանսական հաշվետվությունները չեն ներառում վերը

նշվածի հնարավոր ազդեցությունը: Մեր կարծիքը չի ձևափոխվել այս հանգամանքի առնչությամբ:

Ղեկավարության և կառավարման օղակներում գտնվող անձանց պատասխանատվությունը ֆինանսական հաշվետվությունների համար

Ղեկավարությունը պատասխանատու է ՖՀՄՍ-ների համաձայն ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստման և ճշմարիտ ներկայացման և այնպիսի ներքին հսկողության համար, որն ըստ ղեկավարության, անհրաժեշտ է խարդախության կամ սխալի հետևանքով էական խեղաթյուրումներից զերծ ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստումն ապահովելու համար:

Ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստելիս ղեկավարությունը պատասխանատու է Հիմնադրամի՝ անընդհատ գործելու կարողությունը գնահատելու համար, համապատասխան դեպքերում անընդհատության հետ կապված հարցերը բացահայտելու և Հիմնադրամի գործունեության անընդհատության ենթադրության հիման վրա հաշվետվությունները պատրաստելու համար, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրությամբ սահմանված իրավասու մարմինը մտադիր է լուծարել Հիմնադրամը, ընդհատել դրա գործունեությունը կամ, երբ չունի այդպես չվարվելու որևէ իրատեսական այլընտրանք:

Կառավարման օղակներում գտնվող անձիք պատասխանատու են Հիմնադրամի ֆինանսական հաշվետվողականության գործընթացի վերահսկման համար:

Աուդիտորի պատասխանատվությունը ֆինանսական հաշվետվությունների աուդիտի համար

Մեր նպատակն է ձեռք բերել ողջամիտ հավաստիացում առ այն, որ ֆինանսական հաշվետվությունները բոլոր էական առումներով զերծ են էական խեղաթյուրումներից՝ անկախ դրանց՝ խարդախության կամ սխալի հետևանքով առաջացման հանգամանքից, և ներկայացնել մեր կարծիքը ներառող աուդիտորական եզրակացություն: Ողջամիտ հավաստիացումը բարձր մակարդակի հավաստիացում է, բայց այն չի երաշխավորում, որ ԱՄՍ-ներին համապատասխան իրականացված աուդիտը միշտ կհայտնաբերի էական խեղաթյուրումը, երբ այն առկա է: Խեղաթյուրումները կարող են առաջանալ խարդախության կամ սխալի արդյունքում և համարվում են էական, երբ խելամտորեն կարող է ակնկալվել, որ դրանք առանձին կամ միասին վերցրած կազդեն օգտագործողների՝ այդ ֆինանսական հաշվետվությունների հիման վրա կայացվող տնտեսական որոշումների վրա:

Որպես ԱՄՍ-ներին համապատասխան աուդիտի մաս, աուդիտի ողջ ընթացքում մենք կիրառում ենք մասնագիտական դատողություն և պահպանում ենք մասնագիտական կասկածամտություն: Ի լրումն՝

- Որոշակիացնում և գնահատում ենք խարդախության կամ սխալի հետևանքով ֆինանսական հաշվետվությունների էական խեղաթյուրման ռիսկերը, նախագծում և իրականացնում ենք աուդիտորական ընթացակարգեր՝ այդ ռիսկերին արձագանքելու նպատակով, և ձեռք ենք բերում աուդիտորական ապացույցներ, որոնք բավարար ու համապատասխան հիմք են հանդիսանում մեր կարծիքի համար: Խարդախության պատճառով առաջացած էական խեղաթյուրման չհայտնաբերման ռիսկն ավելի բարձր է, քան սխալի հետևանքով էական խեղաթյուրման չհայտնաբերման ռիսկը, քանի որ խարդախությունը կարող է ներառել հանցավոր համաձայնություն, զեղծարարություն, միտումնավոր բացթողումներ, սխալ ներկայացումներ կամ ներքին հսկողության չարաշահում:
- Ձեռք ենք բերում պատկերացում աուդիտին վերաբերող ներքին հսկողության մասին՝ տվյալ հանգամանքներին համապատասխան աուդիտորական ընթացակարգեր նախագծելու, այլ ոչ

թե Հիմնադրամի ներքին հսկողության արդյունավետության վերաբերյալ կարծիք արտահայտելու համար:

- Գնահատում ենք հաշվապահական հաշվառման կիրառված քաղաքականության տեղին լինելը, ինչպես նաև ղեկավարության կողմից կատարած հաշվապահական հաշվառման գնահատումների և համապատասխան բացահայտումների ողջամտությունը:
- Եզրահանգումներ ենք կատարում ղեկավարության կողմից հաշվապահական հաշվառման անընդհատության հիմունքի կիրառման տեղին լինելու վերաբերյալ և, հիմնվելով ձեռք բերված աուդիտորական ապացույցների վրա, գնահատում ենք՝ արդյոք առկա է ղեկավարի կամ հանգամանքների հետ կապված էական անորոշություն, որը կարող է նշանակալի կասկած հարուցել Հիմնադրամի անընդհատ գործելու կարողության վերաբերյալ: Եթե մենք եզրահանգում ենք, որ առկա է էական անորոշություն, ապա մեզանից պահանջվում է աուդիտորի եզրակացությունում ուշադրություն հրավիրել ֆինանսական հաշվետվությունների համապատասխան բացահայտումներին, կամ, եթե այդպիսի բացահայտումները բավարար չեն, ձևափոխել մեր կարծիքը: Մեր եզրահանգումները հիմնված են մինչև մեր եզրակացության ամսաթիվը ձեռք բերված աուդիտորական ապացույցների վրա: Այնուամենայնիվ, ապագա ղեկավարը կամ իրավիճակները կարող են ստիպել Հիմնադրամին դադարեցնել անընդհատության հիմունքի կիրառումը:
- Գնահատում ենք ֆինանսական հաշվետվությունների ընդհանուր ներկայացումը, կառուցվածքը և բովանդակությունը, ներառյալ բացահայտումները, ինչպես նաև ֆինանսական հաշվետվությունների հիմքում ընկած գործարքների ու ղեկավարի ճշմարիտ ներկայացումը:

Կառավարման օղակներում գտնվող անձանց, ի թիվս այլ հարցերի, հաղորդակցում ենք աուդիտորական առաջադրանքի պլանավորված շրջանակի և ժամկետների, ինչպես նաև աուդիտի ընթացքում հայտնաբերված նշանակալի հարցերի, ներառյալ ներքին հսկողությանը վերաբերող նշանակալի թերությունների մասին:

Արմեն Հովհաննիսյան
Տնօրեն

Էմիլ Վասիլյան
Առաջադրանքի պատասխանատու

30 ապրիլի 2020թ.

Հոգաբարձուների խորհրդի կազմը 2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ

Հիմնադրամի հոգաբարձուների խորհրդի կազմը 2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ներկայացված է ստորև.

- Ռիչարդ Բեզյան, խորհրդի նախագահ
- Օվսաննա Եղոյան, անդամ
- Սերոբ Խաչատրյան, անդամ
- Բագրատ Սարգիս Բալաբանյան, անդամ
- Գարո Հ. Արմեն, անդամ
- Ալիս Սարայդարյան, անդամ:

Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվություն

Հազար դրամ		2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2018թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
	Ծանոթ.		
Ակտիվներ			
<i>Ոչ ընթացիկ ակտիվներ</i>			
Հիմնական միջոցներ	4	2,743,431	2,720,394
Ոչ նյութական ակտիվներ		11,567	96
Կանխավճարներ ոչ ընթացիկ ակտիվների գծով		20,479	538
		<u>2,775,477</u>	<u>2,721,028</u>
<i>Ընթացիկ ակտիվներ</i>			
Պաշարներ	5	29,402	22,881
Դեբիտորական պարտքեր	6	11,605	11,839
Բանկային ավանդներ	7	36,000	-
Մնացորդներ դրամարկղում և բանկերում	8	45,080	54,364
		<u>122,087</u>	<u>89,084</u>
Ընդամենը ակտիվներ		<u>2,897,564</u>	<u>2,810,112</u>
Պարտավորություններ և զուտ ակտիվներ			
<i>Ոչ ընթացիկ պարտավորություններ</i>			
Ակտիվներին վերաբերող շնորհներ	9	2,775,478	2,721,028
		<u>2,775,478</u>	<u>2,721,028</u>
<i>Ընթացիկ պարտավորություններ</i>			
Կրեդիտորական պարտքեր	10	80,708	46,426
Եկամտին վերաբերող շնորհներ	11	41,378	24,308
		<u>122,086</u>	<u>70,734</u>
<i>Չուր ակտիվներ</i>			
Կուտակված արդյունք		-	18,350
		<u>-</u>	<u>18,350</u>
Ընդամենը պարտավորություններ և զուտ ակտիվներ		<u>2,897,564</u>	<u>2,810,112</u>

Ֆինանսական հաշվետվությունները հաստատվել են 2020թ. ապրիլի 30-ին:

Կորյուն Խաչատուրյան

Գործադիր տնօրեն

Ընդամենը Թովմասյան

Գործադիր հաշվապահ

Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունը պատրաստվել է ըստ հոգվի այս ֆինանսական հաշվետվությունների բաղկացուցիչ մասը կազմող 11-ից մինչև 29-րդ էջերում ներկայացված կից ծանոթագրությունների հետ մեկտեղ:

Գործունեության մասին հաշվետվություն

Հազար դրամ

		2019թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարի	2018թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարի
	Ծանոթ.		
Իրացումից հասույթ		10,543	-
Շնորհներից եկամուտ	12	1,316,348	1,012,107
Վաճառքի ինքնարժեք		(20,849)	-
Ծրագրային ծախսեր	13	(1,237,713)	(944,129)
Համախառն արդյունք		68,329	67,978
Այլ եկամուտ		119	273
Հիմնական միջոցների իրացումից օգուտ, զուտ		138	-
Իրացման ծախսեր		(4,122)	-
Ընդհանուր և վարչական ծախսեր	14	(64,396)	(68,356)
Այլ ֆինանսական արդյունքներ		(968)	(1,332)
Ֆինանսական եկամուտ		2,761	1,918
Ֆինանսական ծախսեր		(8)	(43)
Արդյունք մինչև հարկերը		1,853	438
Շահութահարկի գծով ծախս		(1,853)	(438)
Տարվա արդյունք		-	-
Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունք		-	-
Ընդամենը տարվա համապարփակ ֆինանսական արդյունք		-	-

Գործունեության մասին հաշվետվությունը պետք է ընթերցվի այս ֆինանսական հաշվետվությունների բաղկացուցիչ մասը կազմող 11-ից մինչև 29-րդ էջերում ներկայացված կից ծանոթագրությունների հետ մեկտեղ:

Զուտ ակտիվներում փոփոխությունների մասին հաշվետվություն

Հազար դրամ	Կուտակված արդյունք	Ընդամենը
2018թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	18,350	18,350
Տարվա արդյունք	-	-
2018թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	18,350	18,350
Տեղափոխում եկամտին վերաբերող շնորհներին	(18,350)	(18,350)
2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	-	-

Զուտ ակտիվներում փոփոխությունների մասին հաշվետվությունը պետք է ընթերցվի այս ֆինանսական հաշվետվությունների բաղկացուցիչ մասը կազմող 11-ից մինչև 29-րդ էջերում ներկայացված կից ծանոթագրությունների հետ մեկտեղ:

Դրամական միջոցների հոսքերի մասին հաշվետվություն

Հազար դրամ	2019թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարի	2018թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարի
Գործառնական գործունեությունից դրամական միջոցների հոսքեր		
Տարվա արդյունք	-	-
<i>Ճշգրտումներ¹</i>		
Մաշվածություն և ամորտիզացիա	162,497	107,259
Հիմնական միջոցների օտարումից վնաս	15,178	168
Ակտիվներին վերաբերող շնորհներից եկամուտ	(162,497)	(107,427)
Ֆինանսական եկամուտ	(2,761)	(1,918)
Փոխարժեքային տարբերությունից վնաս	968	1,332
	<u>13,385</u>	<u>(586)</u>
<i>Փոփոխություններ հետևյալ հոդվածներում²</i>		
Պաշարներ	(6,521)	(4,383)
Դեբիտորական պարտքեր	2,011	(3,961)
Բանկային ավանդներ	(37,777)	-
Կրեդիտորական պարտքեր	34,276	(88,598)
Եկամտին վերաբերող շնորհներ	(1,280)	(15,938)
<i>Գործառնական գործունեությունից ստացված/(գործունեության համար օգտագործված) դրամական միջոցներ</i>	<u>4,094</u>	<u>(113,466)</u>
Ներդրումային գործունեությունից դրամական միջոցների հոսքեր		
Հիմնական միջոցների ձեռքբերում	(232,124)	(519,793)
Ստացված տոկոսներ	2,761	1,918
Ստացված շնորհներ	216,947	558,251
<i>Ներդրումային գործունեությունից ստացված/(գործունեության համար օգտագործված) զուտ դրամական միջոցներ</i>	<u>(12,416)</u>	<u>40,376</u>
Դրամարկղում և բանկերում մնացորդների զուտ նվազում	(8,322)	(73,090)
Արտարժույթի փոխարժեքի ազդեցությունը դրամական միջոցների վրա	(962)	(1,086)
Դրամարկղում և բանկերում մնացորդներ տարվա սկզբում	<u>54,364</u>	<u>128,540</u>
Դրամարկղում և բանկերում մնացորդներ տարվա վերջում	<u><u>45,080</u></u>	<u><u>54,364</u></u>

Դրամական միջոցների հոսքերի մասին հաշվետվությունը պետք է ընթերցվի այս ֆինանսական հաշվետվությունների բաղկացուցիչ մասը կազմող 11-ից մինչև 29-րդ էջերում ներկայացված կից ծանոթագրությունների հետ մեկտեղ:

Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ

1 Գործառնությունների բնույթը և ընդհանուր տեղեկատվություն

«Հայաստանի մանուկներ» բարեգործական հիմնադրամը (Հիմնադրամ) հիմնադրվել է 2003թ.:

Հիմնադրամի հիմնական նպատակն է՝ ցուցաբերել աջակցություն երեխաների բարեկեցության, առողջապահության և կրթության բնագավառներում Հայաստանում՝ առողջապահական, կրթական, ենթակառուցվածքային, տնտեսական զարգացման և սոցիալական ծրագրերի իրականացման միջոցով:

Հիմնադրամի աշխատակիցների միջին թվաքանակը 2019թ. կազմել է 30 մարդ (2018թ.՝ 36 մարդ):

Հիմնադրամի իրավաբանական հասցեն է՝ Հայաստանի Հանրապետություն, ք. Երևան 0001, Հյուսիսային պողոտա 1, 8-րդ հարկ, գրասենյակ 24:

2 Պատրաստման հիմքերը

2.1 Համապատասխանություն

Ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստվել են Ֆինանսական հաշվետվությունների միջազգային ստանդարտների (ՖՀՄՍ) համաձայն, ինչպես հրապարակվել է Հաշվապահական հաշվառման միջազգային ստանդարտների խորհրդի (<<ՄՍԽ) կողմից: Հաշվետվությունները պատրաստվել են՝ հիմնվելով այն գնահատման վրա, որ Հիմնադրամն իր գործունեությունն իրականացնում է անընդհատության սկզբունքից ելնելով:

Ներկայումս ՖՀՄՍ-ները չեն պարունակում հաշվապահական հաշվառման վարման և ֆինանսական հաշվետվությունների ներկայացման վերաբերյալ հատուկ ուղեցույցներ շահույթ չհետապնդող և ոչ կառավարական կազմակերպությունների համար: Եթե ՖՀՄՍ-ները չեն տալիս ուղղություն շահույթ չհետապնդող ոլորտի կազմակերպություններին հատուկ գործարքների հաշվառման վերաբերյալ, ապա հաշվապահական հաշվառման քաղաքականությունը պետք է հիմնվի ՖՀՄՍ-ների ընդհանուր սկզբունքների վրա՝ համաձայն Հաշվապահական հաշվառման միջազգային ստանդարտների խորհրդի (<<ՄՍԽ) «Ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստման և ներկայացման հայեցակարգային հիմունքների»:

2.2 Չափման հիմքեր

Ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստվել են սկզբնական արժեքի սկզբունքով:

2.3 Գործառնական և ներկայացման արժույթ

Հայաստանի Հանրապետության ազգային արժույթը հայկական դրամն է (դրամ), որն էլ հանդիսանում է Հիմնադրամի գործառնական արժույթը, քանի որ այն լավագույնս արտացոլում է ֆինանսական հաշվետվությունների հիմքում ընկած իրադարձությունների և Հիմնադրամի գործարքների տնտեսական բովանդակությունը:

Սույն ֆինանսական հաշվետվությունները ներկայացված են հայկական դրամով, քանի որ, ղեկավարության համոզմամբ, այս արժույթն առավել օգտակար է Հիմնադրամի ֆինանսական հաշվետվություններն օգտագործողների համար: Դրամով ներկայացված ամբողջ ֆինանսական տեղեկատվությունը կլորացված է մինչև մոտակա հազար միավորը:

2.4 Գնահատումների և դատողությունների կիրառում

ՖՀՄՍ-ներին համապատասխան ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստումը պահանջում է, որպեսզի Հիմնադրամի ղեկավարությունը կարևոր գնահատումներ և ենթադրություններ կատարի, որոնք ազդեցություն են գործում ֆինանսական հաշվետվությունների ամսաթվի դրությամբ ակտիվների և պարտավորությունների գումարների, ինչպես նաև հաշվետու տարվա եկամուտների և ծախսերի գումարների վրա: Առավել մեծ դատողություն պահանջող և բարդություն ներկայացնող էական ոլորտները, կամ այն ոլորտները, որտեղ ենթադրություններն ու գնահատումներն էական են ֆինանսական հաշվետվությունների համար, բացահայտված են ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություն 16-ում:

2.5 Նոր և վերանայված ստանդարտների ընդունում

Ընթացիկ տարում Հիմնադրամն ընդունել է իր գործունեության համար կիրառելի և 2019թ. հունվարի 1-ից սկսվող ժամանակաշրջանների համար ուժի մեջ մտած բոլոր նոր և վերանայված ստանդարտները և մեկնաբանությունները, որոնք հրապարակվել են Հաշվապահական հաշվառման միջազգային ստանդարտների խորհրդի (ՀՀՄՍԽ) և ՀՀՄՍԽ-ի Մեկնաբանման կոմիտեի (ՄԿ) կողմից:

Նշված փոփոխությունների բնույթը և ազդեցությունը բացահայտված են ստորև:

Նոր և վերանայված ստանդարտներ և մեկնաբանություններ, որոնք կիրառելի են 2019թ. հունվարի 1-ից և դրանից հետո սկսվող տարեկան ժամանակաշրջանների համար

ՖՀՄՍ 9 (Փոփոխություններ) «Ֆինանսական գործիքներ. կանխավճարների առանձնահատկությունները՝ բացասական փոխհատուցմամբ»

ՖՀՄՍ 9-ի համաձայն պարտքային գործիքը կարող է չափվել ամորտիզացված արժեքով կամ իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ արդյունքում, պայմանով, որ պայմանագրային դրամական հոսքերը հանդիսանում են «միայն մայր գումարի և չմարված մայր գումարի վրա հաշվարկված տոկոսների վճարումներ» (SPPI չափանիշ) և գործիքը պահվում է այդ դասակարգմանը համապատասխանող բիզնես մոդելի շրջանակներում: ՖՀՄՍ 9-ի փոփոխությունները պարզաբանում են, որ ֆինանսական ակտիվը բավարարում է SPPI չափանիշին՝ անկախ որևէ իրադարձությունից կամ հանգամանքից, որը պատճառ է հանդիսանում պայմանագրի վաղաժամ դադարեցման համար և անկախ նրանից, թե պայմանագրի վաղաժամ դադարեցման պատճառով որ կողմն է վճարում կամ ստանում համապատասխան փոխհատուցում:

Այս փոփոխությունների ազդեցությունը Հիմնադրամի ֆինանսական հաշվետվությունների վրա էական չէ:

Ստանդարտներ, փոփոխություններ և մեկնաբանություններ գործող ստանդարտների վերաբերյալ, որոնք դեռևս չեն գործում և նախօրոք չեն ներդրվել Հիմնադրամի կողմից

Այս ֆինանսական հաշվետվությունների հաստատման ամսաթվի դրությամբ Հաշվապահական հաշվառման միջազգային ստանդարտների խորհրդի (ՀՀՄՍԽ) կողմից թողարկվել են որոշակի նոր ստանդարտներ, փոփոխություններ և մեկնաբանություններ գործող ստանդարտների վերաբերյալ, որոնք սակայն դեռևս չեն գործում և նախօրոք չեն ներդրվել Հիմնադրամի կողմից:

Ղեկավարությունը կանխատեսում է, որ բոլոր կիրառելի հրապարակումները կներդրվեն Հիմնադրամի հաշվապահական հաշվառման քաղաքականությունում սկսած հրապարակման ուժի մեջ մտնելու ամսաթվին հաջորդող առաջին իսկ ժամանակաշրջանից: Ընթացիկ տարում չկիրառված նոր ստանդարտները, փոփոխությունները և մեկնաբանությունները չեն բացահայտվել, քանի որ չի ակնկալվում, որ դրանք էական ազդեցություն կունենան Հիմնադրամի ֆինանսական հաշվետվությունների վրա:

3 Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականություն

3.1 Արտարժույթ

Արտարժույթով գործարքներ

Ֆինանսական հաշվետվություններ պատրաստելիս Հիմնադրամի համար գործառնական արժույթից տարբեր այլ արժույթով իրականացված գործարքները գրանցվում են գործարքի օրվա դրությամբ Հայաստանի Հանրապետության Կենտրոնական բանկի (<< ԿԲ) կողմից հրապարակված փոխարժեքով: Յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ արտարժույթով դրամային հոդվածները վերահաշվարկվում են՝ կիրառելով հաշվետու ամսաթվի դրությամբ ՀՀ ԿԲ-ի կողմից հրապարակված փոխարժեքը. 2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ 1 ԱՄՆ դոլարը կազմում էր 479.70 ՀՀ դրամ (2018թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ 1 ԱՄՆ դոլարը կազմում էր 483.75 ՀՀ դրամ): Ոչ դրամային հոդվածները չեն վերահաշվարկվում և չափվում են պատմական արժեքով:

Արտարժույթով գործարքներից, ինչպես նաև արտարժույթով արտահայտված դրամային հոդվածների վերահաշվարկումից առաջացած փոխարժեքային տարբերությունները ճանաչվում են ժամանակաշրջանի արդյունքում:

3.2 Հիմնական միջոցներ

Հիմնական միջոցները հաշվառվում են սկզբնական արժեքով՝ հանած կուտակված մաշվածությունը և արժեզրկումից կորուստները: Սկզբնական արժեքը ներառում է ձեռքբերման գինը, ներկրման տուրքերը, հարկերը, որոնք ենթակա չեն վերադարձման և ուղղակիորեն վերագրվող ծախսումներ: Երբ հիմնական միջոցների միավորը բաղկացած է տարբեր օգտակար ծառայության ժամկետ ունեցող խոշոր բաղկացուցիչներից, դրանք հաշվառվում են որպես հիմնական միջոցի առանձին միավորներ:

Օգտագործման համար ոչ մատչելի հիմնական միջոցները, որոնք պահվում են վարձակալության տալու կամ վարչական, կամ դեռևս անորոշ նպատակով, հաշվառվում են սկզբնական արժեքով՝ հանած արժեզրկումից կորուստները: Սկզբնական արժեքը ներառում է ուղղակիորեն վերագրելի ծախսումները, տեղանքի նախապատրաստման, տեղակայման ծախսումները, մասնագիտական վճարները, իսկ որակավորվող ակտիվի դեպքում՝ նաև կապիտալացման ենթակա փոխառության ծախսումները՝ համաձայն Հիմնադրամի հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության:

Հիմնական միջոցի օտարման կամ դուրսգրման հետևանքով առաջացած օգուտը կամ վնասը որոշվում է վաճառքից հասույթի և ակտիվի հաշվեկշռային արժեքի տարբերությամբ և ճանաչվում է տարվա արդյունքում:

Հիմնական միջոցի՝ որպես առանձին ակտիվ հաշվառվող միավորի բաղկացուցիչ փոխարինման ծախսումները կապիտալացվում են դուրս գրված բաղկացուցիչ հաշվեկշռային արժեքի հետ: Այլ հետագա ծախսումները կապիտալացվում են միայն այն ժամանակ, երբ դրանք ավելացնում են հիմնական միջոցի միավորի հետ կապված ապագա տնտեսական օգուտները: Բոլոր այլ ծախսումները, ներառյալ պահպանման և վերանորոգման ծախսումները, ճանաչվում են տարվա արդյունքում՝ կատարվելու ժամանակաշրջանում:

Մաշվածությունը ճանաչվում է տարվա արդյունքում կամ ավելացվում է այլ ակտիվի սկզբնական արժեքին՝ կիրառելով գծային մեթոդը հիմնական միջոցի օգտակար ծառայության գնահատված ժամկետի ընթացքում: Մաշվածության հաշվարկը սկսվում է այն պահից, երբ ակտիվը դառնում է մատչելի՝ իր նպատակային նշանակությամբ օգտագործելու համար: Հիմնական միջոցների գնահատված օգտակար ծառայության ժամկետները ներկայացված են ստորև.

Շենքեր և շինություններ	- 20 տարի
Համակարգչային տեխնիկա և սարքավորումներ	- 3 տարի
Տրանսպորտային միջոցներ	- 10 տարի
Տնտեսական գույք	- 5 տարի:

Հողի հաշվեկշռային արժեքը չի մաշվում, քանի որ հողի համար հնարավոր չէ որոշել վերջավոր օգտակար ծառայության ժամկետ:

3.3 Ոչ նյութական ակտիվներ

Ոչ նյութական ակտիվները, որոնք ձեռք են բերվել Հիմնադրամի կողմից և ունեն օգտակար ծառայության որոշակի ժամկետ, ներկայացված են սկզբնական արժեքով՝ հանած կուտակված ամորտիզացիան և արժեզրկումից կորուստները:

Ամորտիզացիան ճանաչվում է տարվա արդյունքում՝ կիրառելով գծային մեթոդը ոչ նյութական ակտիվի օգտակար ծառայության գնահատված ժամկետի ընթացքում, որը կազմում է 10 տարի համակարգչային ծրագրի համար:

3.4 Վարձակալված ակտիվներ

Հիմնադրամի բոլոր վարձակալությունները դիտվում են որպես գործառնական վարձակալություններ: Գործառնական վարձակալության գծով վճարները ճանաչվում են որպես ծախս գծային հիմունքով: Վարձակալության հետ կապված ծախսերը, ինչպիսիք են պահպանման և ապահովագրության ծախսերը, ծախսագրվում են իրականացման պահին:

3.5 Պաշարներ

Պաշարներն այն ակտիվներն են, որոնք նախատեսված են սովորական գործունեության շրջանակներում շահառուներին նվիրաբերելու համար, ինչպես նաև նյութերի կամ վառելիքի ձևով: Պահեստամասերը, վթարային սարքավորումները և օժանդակ սարքավորումները նույնպես ճանաչվում են որպես պաշար, եթե դրանք չեն համապատասխանում հիմնական միջոցների սահմանմանը:

Պաշարները հաշվառվում են ինքնարժեքից և իրացման զուտ արժեքից նվազագույնով: Իրացման զուտ արժեքը սովորական գործունեության ընթացքում վաճառքի ձևավորվող գինն է՝ հանած համալրման և վաճառքը կազմակերպելու համար անհրաժեշտ ծախսումները:

Պաշարների ինքնարժեքը հաշվարկվում է՝ օգտագործելով առաջին մուտք՝ առաջին ելք (ԱՄԱԵ) մեթոդը և ներառում է պաշարների ձեռքբերման, ինչպես նաև դրանք իրենց ներկայիս վիճակին և գտնվելու վայր հասցնելու ծախսերը:

3.6 Ֆինանսական գործիքներ

Ճանաչում և ապաճանաչում

Ֆինանսական ակտիվները և ֆինանսական պարտավորությունները ճանաչվում են, երբ Հիմնադրամը դառնում է ֆինանսական գործիքի պայմանագրային կողմ:

Ֆինանսական ակտիվներն ապաճանաչվում են, երբ լրանում են ֆինանսական ակտիվից ակնկալվող դրամական հոսքերի նկատմամբ պայմանագրային իրավունքները, կամ այն ժամանակ, երբ ֆինանսական ակտիվները բոլոր նշանակալից ռիսկերով ու հատուցումներով փոխանցվում են երրորդ կողմին:

Ֆինանսական պարտավորությունները ապաճանաչվում են, երբ դրանք մարվում են, վճարման ենթակա չեն, չեղյալ են ճանաչվել կամ լրացել է դրանց ուժի մեջ լինելու ժամկետը:

Ֆինանսական ակտիվների դասակարգումը և սկզբնական չափումը

Բոլոր ֆինանսական ակտիվները սկզբնապես չափվում են իրական արժեքով՝ գումարած գործարքի հետ կապված ծախսումները, բացառությամբ այն առևտրային դեբիտորական պարտքերի, որոնք չեն պարունակում էական ֆինանսական բաղադրիչ և չափվում են գործարքի գնով՝ ՖՀՄ 15-ի պահանջներին համապատասխան:

Ֆինանսական ակտիվները, բացառությամբ հեջավորման գործիքների բաժանվում են հետևյալ կատեգորիաների.

- ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող,
- իրական արժեքով չափվող՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով,
- իրական արժեքով չափվող՝ այլ համապարփակ արդյունքի միջոցով:

Դասակարգումը բնորոշվում է հետևյալ երկու պարագայով.

- Հիմնադրամի՝ ֆինանսական ակտիվների կառավարման բիզնես մոդելը,
- Ֆինանսական ակտիվի՝ պայմանագրային դրամական հոսքերի հատկանիշները:

Ֆինանսական ակտիվներին առնչվող ամբողջ եկամուտը և ծախսերը, որոնք ճանաչվում են տարվա արդյունքում, արտացոլված են ֆինանսական ծախսերում, ֆինանսական եկամուտում կամ այլ ֆինանսական արդյունքներում, բացառությամբ առևտրային դեբիտորական պարտքերի արժեքկման, որը արտացոլված է այլ ծախսերում: Հիմնադրամի ֆինանսական ակտիվները, ըստ կատեգորիաների ներկայացված են ծանոթագրություն 17.2-ում:

Ֆինանսական ակտիվների հետագա չափումը

Ամորտիզացված արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվներ

Ֆինանսական ակտիվները հաշվառվում են ամորտիզացված արժեքով, եթե ակտիվները բավարարում են հետևյալ պայմաններին (և չեն դասակարգված որպես իրական արժեքով չափվող՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով).

- դրանք պահվում են այն բիզնես մոդելի շրջանակներում, որի նպատակն է պահել ֆինանսական ակտիվները և հավաքագրել դրանց հետ կապված պայմանագրային դրամական հոսքերը,
- ֆինանսական ակտիվների պայմանագրային պայմաններն առաջացնում են դրամական հոսքեր, որոնք հանդիսանում են միայն մայր գումարի և չմարված մայր գումարի վրա հաշվարկված տոկոսների վճարումներ:

Սկզբնական ճանաչումից հետո այս ակտիվները չափվում են ամորտիզացված արժեքով՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը: Այն դեպքերում, երբ զեղչման ազդեցությունը աննշան է, զեղչում չի կատարվում: Ֆինանսական գործիքների այս կատեգորիայում են դասակարգվում Հիմնադրամի դրամական միջոցները և դրանց համարժեքները, առևտրային դեբիտորական պարտքերը և այլ դեբիտորական պարտքերի մեծամասնությունը:

Ֆինանսական ակտիվներ՝ չափվող իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով

Ֆինանսական ակտիվները, որոնք պահվում են «հավաքագրման համար պահվող» կամ «հավաքագրման և վաճառքի համար պահվող» բիզնես մոդելներից տարբեր մոդելի շրջանակներում, դասակարգվում են որպես իրական արժեքով չափվող՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով: հետագայում, անկախ բիզնես մոդելից, բոլոր այն ֆինանսական ակտիվները, որոնց պայմանագրային դրամական հոսքերը չեն հանդիսանում միայն մայր գումարի և հաշվարկված տոկոսի մարում, հաշվառվում են իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով: Բոլոր ածանցյալ ֆինանսական գործիքները դասակարգվում են այս կատեգորիայում:

Դեբիտորական պարտքեր և պայմանագրային ակտիվներ

Հիմնադրամը հաշվառում է դեբիտորական պարտքերը և պայմանագրային ակտիվները օգտվելով պարզեցված մոտեցումից և կորստի գծով պահուստը ձևակերպում է որպես գործողության ամբողջ ժամանակահատվածի ընթացքում ակնկալվող պարտքային կորուստներ: Դրանք իրենցից ներկայացնում են պայմանագրային դրամական հոսքերի ակնկալվող դադարեցումները՝ հաշվի առնելով ֆինանսական ակտիվի գործողության ժամկետի ամբողջ ընթացքում ցանկացած պահի չմարվելու հնարավորությունը: Ակնկալվող պարտքային կորուստները հաշվարկելիս Հիմնադրամն օգտագործում է պահուստի մատրիցան՝ ելնելով պատմական փորձից, արտաքին ցուցանիշներից և ապագային առնչվող տեղեկատվությունից:

Ֆինանսական պարտավորությունների դասակարգումը և չափումը

Հիմնադրամի ֆինանսական պարտավորությունները ներառում են կրեդիտորական պարտքերը: Հիմնադրամի ֆինանսական պարտավորությունները, ըստ կատեգորիաների, ներկայացված են ծանոթագրություն 17.2-ում:

Կրեդիտորական պարտքեր

Կրեդիտորական պարտքերը ճանաչվում են իրական արժեքով, հետագայում չափվում են ամորտիզացված արժեքով:

3.7 Շնորհներ

Շնորհը չի ճանաչվում, քանի դեռ չկա հիմնավորված երաշխիք, որ Հիմնադրամը կատարելու է դրան կից բոլոր պայմանները, և որ շնորհը ստացվելու է:

Շնորհները, որոնց հիմնական պայմանը Հիմնադրամի կողմից ոչ ընթացիկ ակտիվներ գնելը, կառուցելը կամ այլ կերպ ձեռք բերելն է, ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում ճանաչվում են որպես ակտիվներին վերաբերող շնորհներ և սիստեմատիկորեն փոխանցվում են տարվա արդյունք՝ համապատասխան ակտիվի օգտակար ծառայության ժամկետի ընթացքում:

Այլ շնորհները ճանաչվում են սիստեմատիկ հիմունքով եկամուտ այն ժամանակաշրջանում, որի ընթացքում դրանք փոխհատուցում են համապատասխան ծախսումները, որոնց համար դրանք ստացվել են: Շնորհը, որը հատկացվում է Հիմնադրամին՝ ի հատուցում արդեն կրած ծախսերի կամ վնասների, կամ որպես շտապ ֆինանսական օգնություն՝ առանց հետագա համապատասխան ծախսումներ կրելու, ճանաչվում է որպես եկամուտ այն հաշվետու ժամանակաշրջանում, երբ դառնում է ստացման ենթակա:

Շնորհները, որոնք ստացվել են դոնորների կողմից, սակայն հաշվետու ամսաթվի դրությամբ չեն օգտագործվել ըստ նպատակայնության, ճանաչվում են ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում որպես եկամուտներին վերաբերող շնորհներ (ընթացիկ պարտավորություն) և սիստեմատիկորեն փոխանցվում են տարվա արդյունք՝ այդ շնորհների օգտագործմանը զուգընթաց:

Այլ շնորհները ճանաչվում են սիստեմատիկ հիմունքով եկամուտ այն ժամանակաշրջանում, որի ընթացքում դրանք փոխհատուցում են համապատասխան ծախսումները, որոնց համար դրանք ստացվել են:

Շնորհների ճանաչման և հաշվառման ժամանակ Հիմնադրամի ղեկավարությունը կիրառել է դատողություններ, որոնք նկարագրված են ծանոթագրություն 16-ում:

3.8 Շահութահարկ

Ընթացիկ շահութահարկը տարվա համար հարկվող շահույթից վճարվելիք հարկն է՝ հաշվետու ամսաթվին գործող կամ ըստ էության գործող հարկային դրույքաչափերով՝ հաշվի առնելով նախորդ տարիների համար վճարվելիք հարկերի ճշգրտումները:

3.9 Հատուցումներ աշխատակիցներին

Կարճաժամկետ հատուցումներն աշխատակիցներին այն հատուցումներն են, որոնք ենթակա են մարման ամբողջությամբ տարեկան այն հաշվետու ժամանակաշրջանի ավարտից հետո տասներկու ամսվա ընթացքում, որում աշխատակիցները մատուցել են համապատասխան ծառայությունները: Դրանք ներառում են՝

- (ա) աշխատավարձերը և պարգևավճարները,
- (բ) վճարովի տարեկան արձակուրդները և անաշխատունակության հետ կապված վճարովի արձակուրդները,

Վճարովի բացակայություններ

Վճարովի բացակայությունների ձևով աշխատակիցների կարճաժամկետ հատուցումների գծով ակնկալվող ծախսումները ճանաչվում են հետևյալ կերպ.

- (ա) կուտակվող վճարովի բացակայությունների դեպքում՝ այն ժամանակ, երբ աշխատակիցները ծառայություն են մատուցում, որն ավելացնում է իրենց իրավունքները ապագա վճարովի բացակայությունների նկատմամբ,
- (բ) չկուտակվող վճարովի բացակայությունների դեպքում՝ այն ժամանակ, երբ բացակայությունը տեղի է ունենում:

Պարգևավճարներ

Պարգևավճարների գծով ակնկալվող ծախսումները ճանաչվում են միայն այն ժամանակ, երբ Հիմնադրամն ունի այդպիսի վճարումներ կատարելու ներկա իրավական կամ կառուցողական պարտականություն՝ որպես անցյալ դեպքերի արդյունք, և պարտականությունը հնարավոր է արժանահավատորեն գնահատել:

Ներկա պարտականություն գոյություն ունի այն և միայն այն դեպքում, երբ Հիմնադրամը վճարում չկատարելու ոչ մի իրատեսական այլընտրանք չունի:

3.10 Եկամտի ճանաչում

Շնորհներից եկամուտ

Այս եկամտի ճանաչման քաղաքականությունը ներկայացված է ծանոթագրություն 3.7-ում:

4 Հիմնական միջոցներ

Հազար դրամ	Հող	Շենքեր, շինություններ	Համակարգչային տեխնիկա և սարքավորումներ	Տրանսպոր- տային միջոցներ	Տնտեսական գույք	Օգտագործման համար ոչ մատչելի շենքեր	Ընդամենը
<i>Սկզբնական արժեք</i>							
2018թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	24,643	-	117,715	83,788	52,677	2,077,051	2,355,874
Ավելացում	31,631	100,849	88,798	-	138,195	198,140	557,613
Օտարում	-	-	(528)	(2,297)	-	-	(2,825)
Ներքին շարժ	-	2,274,614	(987)	-	987	(2,274,614)	-
2018թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	56,274	2,375,463	204,998	81,491	191,859	577	2,910,662
Ավելացում	3,845	101,201	68,243	-	22,445	4,266	200,000
Օտարում	(2,570)	-	(6,437)	(20,250)	-	(191)	(29,448)
Ներքին շարժ	-	600	93	-	(93)	(600)	-
2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	57,549	2,477,264	266,897	61,241	214,211	4,052	3,081,214
<i>Կուտակված մաշվածություն</i>							
2018թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	-	-	50,325	18,343	17,019	-	85,687
Տարվա ընթացքում հաշվարկված	-	45,090	31,617	8,149	22,382	-	107,238
Օտարման հետևանքով դուրսգրում	-	-	(360)	(2,297)	-	-	(2,657)
Ներքին շարժ	-	-	(243)	-	243	-	-
2018թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	-	45,090	81,339	24,195	39,644	-	190,268
Տարվա ընթացքում հաշվարկված	-	79,473	39,407	7,901	35,004	-	161,785
Օտարման հետևանքով դուրսգրում	-	-	(6,402)	(7,868)	-	-	(14,270)
Ներքին շարժ	-	-	27	-	(27)	-	-
2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	-	124,563	114,371	24,228	74,621	-	337,783
<i>Հաշվեկշռային արժեք</i>							
2018թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	56,274	2,330,373	123,659	57,296	152,215	577	2,720,394
2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	57,549	2,352,701	152,526	37,013	139,590	4,052	2,743,431

Հաշվետու ամսաթվի դրությամբ Հիմնադրամը գրավադրված հիմնական միջոցներ չունի:

«Շենքեր, շինություններ» դասում ավելացումները ներկայացնում են Լոռու «Սմարթ» կենտրոնի շենքի վրա կապիտալ բնույթի ծախսեր՝ 101,201 հազար դրամ (2018թ. ներքին շարժը ներկայացնում է 2018թ. մայիսի 27-ին շահագործման հանձնված Լոռու «Սմարթ» կենտրոնի շենքը՝ 2,274,614 հազար դրամ ընդհանուր արժեքով, որը ներառում է տարվա ծախսերը շինարարության գծով՝ 198,140 հազար դրամ, ինչպես նաև շենքի սկզբնական արժեքին կապիտալացված ծախսումները՝ 100,849 հազար դրամ):

Մաշվածության գծով ծախսը բաշխվել է ծրագրային ծախսերին՝ 143,423 հազար դրամ, ընդհանուր և վարչական ծախսերին՝ 18,362 հազար դրամ (2018թ.՝ ծրագրային ծախսերին՝ 104,008 հազար դրամ, ընդհանուր և վարչական ծախսերին՝ 3,230 հազար դրամ):

5 Պաշարներ

Հազար դրամ

	2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2018թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
Նվիրատվության համար նախատեսված ապրանքներ	19,417	20,109
Նյութեր	7,695	1,564
Վառելիք	2,290	1,208
	<u>29,402</u>	<u>22,881</u>

Հիմնադրամի պաշարները գրավադրված չեն:

6 Դեբիտորական պարտքեր

Հազար դրամ

	2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2018թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
Տրված կանխավճարներ	8,419	7,660
Դեբիտորական պարտքեր պետական բյուջեի գծով	2	4,179
Բանկային ավանդի գծով ստացվելիք տոկոս	1,777	-
Այլ	1,407	-
	<u>11,605</u>	<u>11,839</u>

Բոլոր գումարները կարճաժամկետ են: Ղեկավարությունը հավատացած է, որ պետական բյուջեից դեբիտորական պարտքերն ամբողջովին ենթակա են վերականգնման:

7 Բանկային ավանդներ

Հազար դրամ

	Պայմանագրի ժամկետ			2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ		Ֆինանսական եկամուս մուտ
	Սկիզբ	Ավարտ	Տոկոս	Մայր գումար	Հաշվեգրված տոկոս	
Էլջ-Էս-Բի-Սի Բանկ Հայաստան ՓԲԸ	03.06.19թ.	03.06.21թ.	8.5%	36,000	1,777	1,777
				<u>36,000</u>	<u>1,777</u>	<u>1,777</u>

8 Մնացորդներ դրամարկղում և բանկերում

Հազար դրամ	2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2018թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
Կանխիկ միջոցներ	1,992	428
Բանկային հաշիվներ	43,088	53,936
	<u>45,080</u>	<u>54,364</u>

Տե՛ս ծանոթագրություն 18՝ բանկային հաշիվներում մնացորդների արժույթների բացահայտման համար:

9 Ակտիվներին վերաբերող շնորհներ

Հազար դրամ	2019թ.	2018թ.
Տարեսկզբի մնացորդ	2,721,028	2,270,204
Ավելացում	3,277	196,687
Վերադասակարգում եկամտին վերաբերող շնորհներից (տես՝ ծանոթ. 11)	213,670	361,564
Տարվա ընթացքում օգտագործում	(162,497)	(107,427)
Տարեվերջի մնացորդ	<u>2,775,478</u>	<u>2,721,028</u>

10 Կրեդիտորական պարտքեր

Հազար դրամ	2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2018թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
Կրեդիտորական պարտքեր ոչ ընթացիկ ակտիվների ձեռքբերման գծով	4,361	14,084
Կրեդիտորական պարտքեր պաշարների ձեռքբերման գծով	820	2,713
Ստացված ծառայությունների գծով կրեդիտորական պարտքեր	26,089	8,660
Փոխհատուցումներ աշխատակիցներին	160	-
Չօգտագործված արձակուրդային օրերի գծով պահուստ	12,226	15,619
Վճարվելիք հարկեր և պարտավորություններ	35,380	2,090
Այլ	1,672	3,260
	<u>80,708</u>	<u>46,426</u>

Կրեդիտորական պարտքերի գծով տոկոսներ չեն հաշվարկվում:

Հիմնադրամն ունի ֆինանսական ռիսկի կառավարման քաղաքականություններ, որոնք ապահովում են բոլոր պարտավորությունների ժամանակին կատարում:

Հիմնադրամի արտարժույթային ռիսկի մասին ավելի մանրամասն տեղեկատվություն ներկայացված է ծանոթագրություն 18-ում:

11 Եկամտին վերաբերող շնորհներ

Հազար դրամ

	2019թ.	2018թ.
Տարեսկզբի մնացորդ	24,308	40,246
Ավելացում	1,384,591	1,250,306
Վերադասակարգում ակտիվներին վերաբերող շնորհներին (տես՝ ծանոթ. 9)	(213,670)	(361,564)
Տարվա ընթացքում օգտագործում	(1,153,851)	(904,680)
Տարեվերջի մնացորդ	<u>41,378</u>	<u>24,308</u>

Եկամտին վերաբերող շնորհներում ավելացումները ներկայացնում են հետևյալ դոնորներից ստացված դրամական միջոցները՝

Հազար դրամ

	2019թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարի	2018թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարի
«Հայաստանի մանուկներ-Նյու Յորք»	1,269,536	1,199,070
«Ֆեմիլի Հելթ Ինթերնեյշնլ 360» ՍՊԸ	9,002	20,435
«Էյչ-Էս-Բի-Սի Բանկ Հայաստան» ՓԲԸ	14,904	12,079
Միացյալ ազգերի զարգացման ծրագիր	26,074	5,941
ԱՄՆ դեսպանատուն Հայաստանում	34,241	-
Դի-Վի-Վի Ինթերնեյշնլ, Հայաստանի գրասենյակ	7,975	-
Այլ	22,859	12,781
	<u>1,384,591</u>	<u>1,250,306</u>

Եկամտին վերաբերող շնորհների տարեվերջի մնացորդները ներկայացնում են հետևյալ դոնորներից ստացված միջոցների չօգտագործված մնացորդները՝

Հազար դրամ

	2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2018թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
«Հայաստանի մանուկներ-Նյու Յորք»	17,173	12,919
ԱՄՆ դեսպանատուն Հայաստանում	4,369	4,973
«Էյչ-Էս-Բի-Սի Բանկ Հայաստան» ՓԲԸ	10,962	1,923
Միացյալ ազգերի զարգացման ծրագիր	8,866	1,892
«Օրրան» բարեգործական ՀԿ	-	1,194
Այլ	8	1,407
	<u>41,378</u>	<u>24,308</u>

12 Շնորհներից եկամուտ

Հազար դրամ

	2019թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարի	2018թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարի
Եկամտին վերաբերող շնորհներից եկամուտ (տես՝ ծանոթ. 11)	1,153,851	904,680
Ակտիվներին վերաբերող շնորհներից եկամուտ (տես՝ ծանոթ. 9)	162,497	107,427
	<u>1,316,348</u>	<u>1,012,107</u>

13 Ծրագրային ծախսեր

Հազար դրամ

	2019թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարի	2018թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարի
Կրթական ծրագրեր	349,453	246,752
Առողջապահական ծրագրեր	147,124	130,659
«Սմարթ» նախաձեռնություններ	590,512	436,950
Սոցիալական ծրագրեր	141,112	125,310
Գյուղատնտեսական ծրագրեր	9,512	4,458
	<u>1,237,713</u>	<u>944,129</u>

14 Ընդհանուր և վարչական ծախսեր

Հազար դրամ

	2019թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարի	2018թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարի
Մասնագիտական և խորհրդատվական ծառայությունների գծով ծախսեր	6,481	19,777
Աշխատավարձ	35,443	28,544
Վարձակալություն և կոմունալ ծախսեր	5,000	5,269
Սպասարկման և մաշվածության ծախսեր	3,875	3,958
Բանկային և ապահովագրական ծախսեր	1,036	883
Գործուղման և ներկայացուցչական ծախսեր	355	107
Այլ ծախսեր	12,206	9,818
	<u>64,396</u>	<u>68,356</u>

15 Հետհաշվեկշռային իրադարձություններ

2020թ. մարտ ամսին Առողջապահության համաշխարհային կազմակերպությունը 2019թ. դեկտեմբեր ամսին Չինաստանում բռնկված կորոնավիրուսը (COVID-19) դասակարգեց որպես համաճարակ: Այս նոր տիպի կորոնավիրուսի բռնկումը առաջացրել է արտասահմանում գործող կամ արտերկրյա ընկերությունների հետ սերտ առևտրային կապեր ունեցող ընկերությունների գործունեության էական խեղաթյուրումներ: Կորոնավիրուսային բռնկման հետ կապված գլոբալ արձագանքը շարունակում են արագորեն ընդլայնվել: COVID-19- ն արդեն իսկ էական ազդեցություն է ունեցել համաշխարհային տնտեսության և խոշոր ֆինանսական շուկաների վրա:

2020թ. մարտի 16-ին Հայաստանի Հանրապետության կառավարությունը հայտարարել է երկրում արտակարգ իրավիճակ մինչև 2020թ. ապրիլի 14-ը, որն այնուհետև երկարաձգվել է մինչև 2020թ. մայիսի 14-ը:

Հիմնադրամի գործունեության վրա նշանակալի ազդեցությունը կարող է արտահայտվել աշխատակազմի հասանելիության սահմանափակման, ծառայությունների մատուցման ծավալների, եկամուտների նվազեցման և այլ երևույթների տեսքով:

Հիմնադրամի ղեկավարությունը գնահատում է, որ վերը նկարագրվածը չի ունենա էական ազդեցություն ֆինանսական հաշվետվությունների վրա:

16 Կարևոր հաշվապահական գնահատումներ և դատողություններ

Ենթադրությունները և դատողությունները շարունակաբար գնահատվում են և հիմնված են պատմական փորձի, ինչպես նաև այլ ցուցանիշների վրա, ներառյալ ապագա ակնկալվող իրադարձությունները, որոնք տվյալ հանգամանքներում համարվում են ընդունելի:

16.1 Կարևոր հաշվապահական գնահատումներ

Հիմնադրամն իրականացնում է ապագային վերաբերող գնահատումներ և ենթադրություններ: Այդ հաշվապահական գնահատականները կարող են չհամապատասխանել իրական արդյունքներին: Ստորև ներկայացված են այն գնահատումներն ու ենթադրությունները, որոնց գծով առկա է ռիսկ, որ հաջորդ ֆինանսական տարում ակտիվների և պարտավորությունների հաշվեկշռային արժեքները կենթարկվեն էական ճշգրտումների:

Հիմնական միջոցների օգտակար ծառայության ժամկետներ

Ղեկավարությունը կատարել է հիմնական միջոցների օգտակար ծառայության ժամկետների գնահատում: Ղեկավարության համոզմամբ գնահատված հիմնական միջոցների օգտակար ծառայության ժամկետներն էականորեն չեն տարբերվում այդ ակտիվների տնտեսական կյանքից: Եթե հիմնական միջոցների փաստացի օգտակար ծառայության ժամկետները տարբերվեն գնահատումներից, ապա ֆինանսական հաշվետվությունները կարող են էականորեն տարբերվել:

16.2 Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության կիրառման ընթացքում կատարված կարևոր դատողություններ

Ստորև ներկայացված են ղեկավարության՝ հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության կիրառման ընթացքում կատարված դատողությունները, որոնք ամենաէական ազդեցությունն ունեն ֆինանսական հաշվետվությունների վրա:

Շնորհների ճանաչում

Ինչպես նկարագրված է ծանոթագրություն 3.7-ում՝ շնորհը չի ճանաչվում, քանի դեռ չկա հիմնավոր հավաստիացում, որ Հիմնադրամը կատարելու է դրան կից բոլոր պայմանները, և որ շնորհը ստացվելու է: Յուրաքանչյուր դրամաշնորհային պայմանագրի համար, Հիմնադրամը գնահատում է, թե որքանով է հավանական, որ այն ամբողջովին կբավարարի դրամաշնորհին կցված պայմանները և շնորհն ամբողջովին կստանա: Նման գնահատում կատարելիս ղեկավարությունը հիմնվում է այդ դոնորի հետ ունեցած նախկին փորձի, նման դրամաշնորհներն ամբողջովին իրականացնելու Հիմնադրամի հնարավորության վրա: Եթե ղեկավարության գնահատմամբ Հիմնադրամն ի վիճակի է բավարարելու դրամաշնորհին կից պայմանները և դոնորը պատրաստ է ամբողջովին Հիմնադրամին փոխանցել դրամաշնորհով նախատեսված գումարները, ապա Հիմնադրամը նման դրամաշնորհն անմիջապես ճանաչում է ֆինանսական հաշվետվություններում (որպես դոնորների գծով դեբիտորական պարտք և հետաձգված եկամուտ)՝ այդ դրամաշնորհի պայմանագիրը կնքելու պահին: Այնուամենայնիվ, եթե ղեկավարությունը սխալվի իր գնահատումներում, ապա կառաջանա ֆինանսական հաշվետվությունները ճշգրտելու անհրաժեշտությունը և այդ ճշգրտումները կարող են էական լինել Հիմնադրամի ֆինանսական հաշվետվությունների համար:

17 Ֆինանսական գործիքներ

17.1 Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականություններ

Ֆինանսական ակտիվի և ֆինանսական պարտավորության յուրաքանչյուր դասի համար կիրառված հաշվապահական հաշվառման քաղաքականությունը և ընդունված մեթոդները մանրամասները, ինչպես նաև եկամտի և ծախսերի ճանաչման չափանիշներն ու հիմքերը ներկայացված են ծանոթագրություն 3-ում:

17.2 Ֆինանսական գործիքների կատեգորիաները

Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում ներկայացված մնացորդները վերաբերում են պարտավորությունների հետևյալ կատեգորիաներին.

Ֆինանսական ակտիվներ

Հազար դրամ	2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2018թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
<i>Ամորտիզացված արժեքով պահվող ֆինանսական ակտիվներ</i>		
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	45,080	54,364
Բանկային ավանդներ	36,000	-
	<u>81,080</u>	<u>53,364</u>

Ֆինանսական պարտավորություններ

Հազար դրամ	2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2018թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
<i>Ամորտիզացված արժեքով պահվող ֆինանսական պարտավորություններ</i>		
Կրեդիտորական պարտքեր	45,328	44,336
	<u>45,328</u>	<u>44,336</u>

18 Ֆինանսական ռիսկի կառավարման ուղղություններ

Ֆինանսական գործիքների հետ կապված՝ Հիմնադրամը ենթարկվում է զանազան ռիսկերի: Այս ռիսկերն են շուկայական ռիսկը, պարտքային ռիսկը և իրացվելիության ռիսկը:

Հիմնադրամը ներգրավված չի սպեկուլյատիվ նպատակներով ֆինանսական ակտիվների ակտիվ առքուվաճառքի գործարքներում, ինչպես նաև չի թողարկում օպցիոններ: Առավել էական ֆինանսական ռիսկերը, որոնց Հիմնադրամը կարող է ենթարկվել, նկարագրված են ստորև:

Ֆինանսական ռիսկի գործոններ

ա) Շուկայական ռիսկ

Ֆինանսական գործիքների օգտագործման ընթացքում Հիմնադրամը ենթարկվում է շուկայական ռիսկի, հատկապես՝ արտարժույթային ռիսկի, որը բխում է ինչպես գործառնական, այնպես էլ ներդրումային գործունեությունից:

Արտարժույթային ռիսկ

Հիմնադրամը գործարքներ է իրականացնում արտարժույթով և, հետևաբար, ենթարկվում է արտարժույթի փոխարժեքային տատանումների ազդեցությանը:

Հիմնադրամի գործարքների հիմնական մասն իրականացվում է հայկական դրամով: Արտարժույթի փոխարժեքային տատանումներից կախվածությունն առաջանում է Հիմնադրամի արտերկրյա ձեռքբերումներից, որոնք, ի սկզբանե, արտահայտված են ԱՄՆ դոլարով:

Արտարժույթով արտահայտված ֆինանսական ակտիվներն ու պարտավորությունները, որոնք Հիմնադրամին ենթարկում են արտարժույթային ռիսկի, նկարագրված են ստորև: Արտացուցված գումարներն իրենցից ներկայացնում են հիմնական ղեկավար անձնակազմին տրամադրված տվյալները, որոնք արտահայտված են հայկական դրամով՝ հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջի ամսաթվի փոխարժեքով:

Հոդված	2019թ.	2018թ.	2019թ.	2018թ.
	դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
	ԱՄՆ դոլար		Այլ արժույթ	
<i>Ֆինանսական ակտիվներ</i>				
Մնացորդներ բանկերում	1,475	18,454	-	7
Զուտ արդյունք	1,475	18,454	-	7

բ) Պարտքային ռիսկ

Պարտքային ռիսկն առաջանում է այն դեպքում, երբ պայմանագրային գործընկերը չի կատարում իր պարտավորությունները, որի հետևանքով Հիմնադրամը կարող է ֆինանսական կորուստներ կրել: Պարտքային ռիսկի առավելագույն ազդեցությունը ներկայացված է հետևյալ ֆինանսական ակտիվների հաշվեկշռային արժեքներով՝

Հազար դրամ

	2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2018թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
Ֆինանսական ակտիվներ՝ հաշվեկշռային արժեքներ		
Մնացորդներ բանկերում	43,088	53,936
	<u>43,088</u>	<u>53,936</u>

Բանկային հաշիվներում մնացորդների մասով պարտքային ռիսկն ընդունելի է, քանի որ պայմանագրային գործընկերները հեղինակավոր բանկեր են, որոնց վարկանիշն ըստ Moody's/Standard & Poor's միջազգային վարկանշային գործակալության կազմում է հետևյալը՝ «Էյչ-Էս-Բի-Սի Հայաստան բանկ» ՓԲԸ՝ ba3, «Կոնվերս բանկ» ՓԲԸ՝ b1, «Ամերիաբանկ» ՓԲԸ՝ b2:

գ) Իրացվելիության ռիսկ

Իրացվելիության ռիսկն այն ռիսկն է, որ Հիմնադրամն ի վիճակի չի լինի մարել իր պարտավորվածությունները:

Հիմնադրամը վարում է իրացվելիության կառավարման քաղաքականություն՝ դրամարկղում և բանկային հաշիվներում պահելով բավարար միջոցներ, ինչպես նաև պահելով բարձր իրացվելիություն ունեցող ակտիվներ՝ գործառնական պարտավորությունները ժամանակին մարելու նպատակով:

Հետևյալ աղյուսակում ներկայացված է Հիմնադրամի ոչ ածանցյալ ֆինանսական պարտավորությունների գծով պայմանագրային մնացյալ մարման ժամկետները: Աղյուսակը պատրաստված է ֆինանսական պարտավորությունների չգեղջված դրամական միջոցների հոսքերի հիման վրա՝ հաշվի առնելով ամենավաղ ամսաթիվը, երբ Հիմնադրամը ստիպված կլինի մարել այդ պարտավորությունները:

Հազար դրամ

	2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2018թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
	Անտոկոս	Անտոկոս
Մինչև 6 ամիս	980	7,301
6 ամսից մինչև 1 տարի	39,987	22,951
Ավելի քան 1 տարի	4,361	14,084
	<u>45,328</u>	<u>44,336</u>

Հիմնադրամն իրացվելիության ռիսկի գնահատման և կառավարման ժամանակ հաշվի է առնում ֆինանսական ակտիվներից ակնկալվող դրամային հոսքերը, մասնավորապես՝ դրամական միջոցները: Հիմնադրամի դրամական միջոցները գերազանցում են անհրաժեշտ դրամական արտահոսքերը:

19 Պարտավորվածություններ

19.1 Գործառնական վարձակալության գծով պարտավորվածություններ

Հիմնադրամը որպես վարձակալ

Գրասենյակային տարածքը գործառնական վարձակալությամբ ստացվել է մինչև 2021թ.:

Հիմնադրամը վարձակալության ժամանակաշրջանի վերջում հնարավորություն չունի ձեռք բերել վարձակալված ակտիվը:

Չեղյալ չհայտարարվող գործառնական վարձակալության գծով վճարվելիք վարձավճարները ներկայացված են ստորև.

Հազար դրամ	2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2018թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
Մինչև 1 տարի	29,736	29,733
1 - 5 տարի	29,736	46,467
	<u>59,472</u>	<u>76,200</u>

20 Պայմանականություններ

20.1 Ապահովագրություն

Հայաստանում ապահովագրական համակարգը զարգացման փուլում է և ապահովագրության շատ տեսակներ, որոնք լայնորեն տարածված են մյուս երկրներում, Հայաստանում դեռ չեն կիրառվում: Հիմնադրամը չունի ամբողջական ապահովագրական ծածկույթ իր ակտիվների և գործունեության ընդհատման համար, չունի նաև Հիմնադրամի գույքի կամ գործառնությունների հետ կապված պատահարների հետևանքով գույքին կամ շրջակա միջավայրին հասցված վնասի գծով երրորդ կողմի նկատմամբ պարտավորությունների ապահովագրություն: Քանի դեռ Հիմնադրամը համապատասխան ձևով ապահովագրված չէ, գոյություն ունի ռիսկ, որ որոշակի ակտիվների կորուստը կամ ոչնչացումը կարող է անբարենպաստ նյութական ազդեցություն ունենալ Հիմնադրամի գործունեության և ֆինանսական վիճակի վրա:

20.2 Հարկեր

Հայաստանի Հանրապետության հարկային համակարգը համեմատաբար նոր է՝ հաճախակի փոփոխվող օրենսդրությամբ, որը հաճախ մեկնաբանություններ է պահանջում: Հաճախ տարբեր հարկային և իրավասու մարմիններ տարբեր մեկնաբանություններ ունեն: Հարկերը հարկային մարմինների կողմից ենթակա են վերանայման և ուսումնասիրության: Հարկային մարմիններն օրենքով լիազորված են տուգանքներ և տույժեր առաջադրել:

Վերոհիշյալ հանգամանքները Հայաստանում կարող են առաջացնել ավելի մեծ հարկային ռիսկեր, քան այլ երկրներում: Ղեկավարությունը համոզված է, որ հարկային պարտավորությունների գծով կատարել է համապատասխան հատկացումներ հարկային օրենսդրության իրենց մեկնաբանության հիման վրա: Այնուամենայնիվ, հարկային մարմինների մեկնաբանությունները կարող են տարբերվել, և դրանց ազդեցությունը կարող է զգալի լինել:

21 Կապակցված կողմեր

Հիմնադրամի կապակցված կողմերը ներառում են «Հայաստանի մանուկներ հիմնադրամ Նյու Յորք»-ը, Հիմնադրամի հոգաբարձուների խորհուրդը, «Էներջայզ Գլոբալ Սերվիսիզ» ՓԲԸ-ն, որի հիմնադիրն է Հիմնադրամի հոգաբարձուների խորհրդի նախագահ պրն Ռիչարդ Բեզզյանը, ինչպես նաև հիմնական ղեկավար անձնակազմը, ինչպես նկարագրված է ստորև:

21.1 Վերահսկողություն

Հիմնադրամը վերահսկվում է հոգաբարձուների խորհրդի կողմից կողմից: Հիմնադրամի հետ ընդհանուր վերահսկողության տակ գտնվող կազմակերպություն է համարվում «Հայաստանի մանուկներ հիմնադրամ Նյու Յորք»-ը, որը գործունեություն է ծավալում Ամերիկայի Միացյալ Նահանգներում, գտնվում է ԱՄՆ, Նյու Յորք 10010, 5-րդ պողոտա, 149 շենք, սենյակ 500 հասցեում:

21.2 Գործարքներ կապակցված կողմերի հետ

Հաշվետու տարվա ընթացքում Հիմնադրամի և իր կապակցված կողմերի միջև իրականացվել են հետևյալ գործարքները, և հաշվետու ամսաթվի դրությամբ մնացորդները հետևյալն են:

Հազար դրամ	2019թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարի	2018թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարի
Գործարքներ		
Ընդհանուր վերահսկողության տակ գտնվող ընկերություններ Շնորհների ստացում	1,274,397	1,209,086
	<u>1,274,397</u>	<u>1,209,086</u>

Հազար դրամ	2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2018թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
Մնացորդներ		
Ընդհանուր վերահսկողության տակ գտնվող ընկերություններ Եկամուտներին վերաբերող շնորհներ	17,173	12,915
	<u>17,173</u>	<u>12,915</u>

21.3 Գործարքներ ղեկավարության և նրանց անմիջական ազգականների հետ

Հիմնական ղեկավար անձնակազմը ժամանակաշրջանի ընթացքում ստացել է հետևյալ վարձատրությունը, որը ներառված է «Ընդհանուր և վարչական ծախսեր» հոդվածում.

Հազար դրամ	2019թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարի	2018թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարի
Աշխատավարձ և պարգևատրումներ	23,856	27,653
Հոգտագործված արձակուրդային օրերի գծով պահուստ	2,813	5,304
	<u>26,669</u>	<u>32,957</u>